

VI STÖDJER
FÖRETAG &
OFFENTLIGA AKTÖRER
I ENERGI- &
KLIMATARBETET

Verksamhetsberättelse 2019

energikontor
sydost

Om Energikontor Sydost

Vi arbetar med förnybar energi och energieffektivisering för en minskad klimatpåverkan och en hållbar regional utveckling.

Energikontor Sydost har sedan 1999 varit ett av Sveriges och Europas största energikontor, med ca 30 anställda och fyra lokalkontor i sydost. Vi ägs av Föreningen Energikontor Sydost, vars medlemmar består av Blekinge, Kalmar och Kronoberg läns 25 kommuner, Region Blekinge, Region Kalmar län samt Region Kronoberg. Vår verksamhet finansieras huvudsakligen av projektmedel från svenska myndigheter och EU. Vi drivs utan vinstintresse. 2019 fick vi ny bolags- och föreningsstyrelse som består av Catharina Winberg, ordförande, Peter Wretlund, vice ordförande, samt ledamöterna Jimmy Loord, Lars Karlsson, Robert Olesen, Staffan Larsson och Teo Zickbauer. Sedan starten har Energikontor Sydost arbetat med att öka kunskap och skapa medvetenhet för att våraägare, länens invånare, den offentliga sektorn, samt företag i regionen ska kunna planera och genomföra ett bra energi- och klimatarbete och för att vi ska vara ett föredöme i Europa. Mycket av vårt arbete fokuseras därför på att arrangera utbildningar, studiebesök och seminarier, svara på remisser och arbeta fram styrdokument och informationsmaterial. Som energikontor ska vi också vara en nationell medspelare, där vi tillsammans med landets övriga 14 regionala energikontor ska verka för att lokala behov och intressen stöttas av den politik och de åtgärder som planeras. De nationella myndigheterna är beroende av att vi stöttar deras arbete genom att sprida kunskap om stöd, bidrag och annat som gagnar energi- och klimatarbetet. Vi är också en del av EU:s energi- och klimatpolitik. Tillsammans med övriga 350 kontor i Europa är vi ett verktyg för att förverkliga de mål och strategier som finns uppsatta och ett stöd för att lyfta de behov som finns i våra respektive länder och regioner.

Via vårt engagemang i regionala samverkansgrupper och som styrelseledamöter i Energikontoren Sverige och i den europeiska föreningen för energikontor, Fedarene, arbetar vi aktivt med att uppfylla alla dessa förväntningar.

Medlemmar i föreningen Energikontor Sydost

Blekinge län

Karlshamns kommun
Karlskrona kommun
Olofströms kommun
Ronneby kommun
Sölvesborgs kommun
Region Blekinge

Kalmar län

Borgholms kommun
Emmaboda kommun
Hultsfreds kommun
Högsby kommun
Kalmar kommun
Mönsterås kommun
Mörbylånga kommun
Nybro kommun
Oskarshamns kommun
Torsås kommun
Vimmerby kommun
Västerviks kommun
Region Kalmar län

Kronobergs län

Alvesta kommun
Lessebo kommun
Ljungby kommun
Markaryds kommun
Tingsryds kommun
Uppvidinge kommun
Växjö kommun
Älmhults kommun
Region Kronoberg

För en hållbar energiutveckling i 20 år

2019 var året då Energikontor Sydost firade 20 år! Under två decennier har vi arbetat för att öka kunskap och medvetenhet om energi och energisystemet. Vårt uppdrag och mål är att fler ska veta mer och att beteende, beslut och aktiviteter ska leda i riktning mot att energibehovet minskar, energianvändningen blir effektivare och att den energi som behövs kommer från förnybara energikällor.

När energikontoret bildades var vi ett projekt som engagerade ett fåtal projektmedarbetare, men i takt med att åren gått har vi vuxit och det rejält. Energikontor Sydost består nu av 30 fantastiska medarbetare, det innebär 30 unika expertkunskaper inom en rad olika områden, alla nödvändiga för att öka kunskap om samtliga pusselbitar i energisystemet. Men det finns ytterligare 14 energikontor till i Sverige och över 300 i Europa, som liksom vi är oberoende och drivs utan vinstintresse, och tillsammans utgör vi en enorm kompetensresurs för att verka för att EU:s, så väl som den nationella energi- och klimatpolitiken, kan genomföras. Via våra aktiviteter kan beslutsfattare få rätt kunskap, kan ta välinformerade och medvetna beslut och på så sätt stärker vi förutsättningarna för en hållbar energiutveckling lokalt, regionalt, nationellt och i hela EU. Som ni kan läsa i årets verksamhetsberättelse så har vi erbjudit våra ägare, länets 25 kommuner och tre regioner, samt andra offentliga aktörer, företag och organisationer, erbjudande om att ta del av en lång rad hållbara event. Flera har också tagit chansen att vara partner i gemensamma projekt, vilket har gett möjlighet till ökade ekonomiska resurser att stärka upp energi- och klimatarbetet med. Detta ser vi som mycket positivt i en tid då budgetar stramas åt och då det är lätt att resurser måste läggas på andra frågor. Vid en extrastämma i slutet av året tackade vi av bolagets styrelseordförande Ewa Engdahl och flera ledamöter för lång, trogen och engagerad tjänst. Året avslutades därmed med en ny styrelse under ledning av Catharina Winberg, som får avsluta inledningen på årets fullspäckade verksamhetsberättelse.

Christel Liljegren, vd Energikontor Sydost AB

Som ny styrelseordförande kan jag konstatera att vi har en väldigt omfattande verksamhet och det gör mig mycket stolt att vi bidrar till att sätta sydöstra Sverige på Europakartan. Vi delar med oss av kunskap, föregår med gott exempel och lär självfallet ett och annat från andra länder.

Men det riktigt stora arbetet görs på hemmaplan där vi är den viktiga kompetens- och utvecklingslänken för våra medlemmar m fl. Vår personal, våra experter, är med och stärker både vårt och våra medlemmars energi- och klimatarbete. Genom att läsa verksamhetsberättelsen nås en god inblick i det som var aktuellt under 2019. Läs om medlemsstöd, regional utveckling, hållbart byggande och boende, hållbara resor och godstransporter, förnybar energi gällande drivmedel, värme och el. Inom alla dessa områden har det varit en febril aktivitet och många projekt under året. Vi arbetar oförtrutet vidare, hoppas och tror att kommuner och regioner fortsätter att satsa på sådant som är gynnsamt för klimatet och oss människor. Energikontor Sydost är den engagerade pådrivaren som underlättar och gör skillnad.

Catharina Winberg, styrelseordförande Energikontor Sydost AB

Verksamheten 2019 i siffror

Omsättning: 26,1 miljoner kronor

Antal anställda 31/12: 28 personer

Antal löpande projekt: 26 st, varav 12 EU-projekt som alla skapat resurser för energiomställningsarbetet i Sydost

Antal utbildningar/workshoppar vi arrangerat: 23 st

Antal seminarium/konferenser vi arrangerat: 22 st

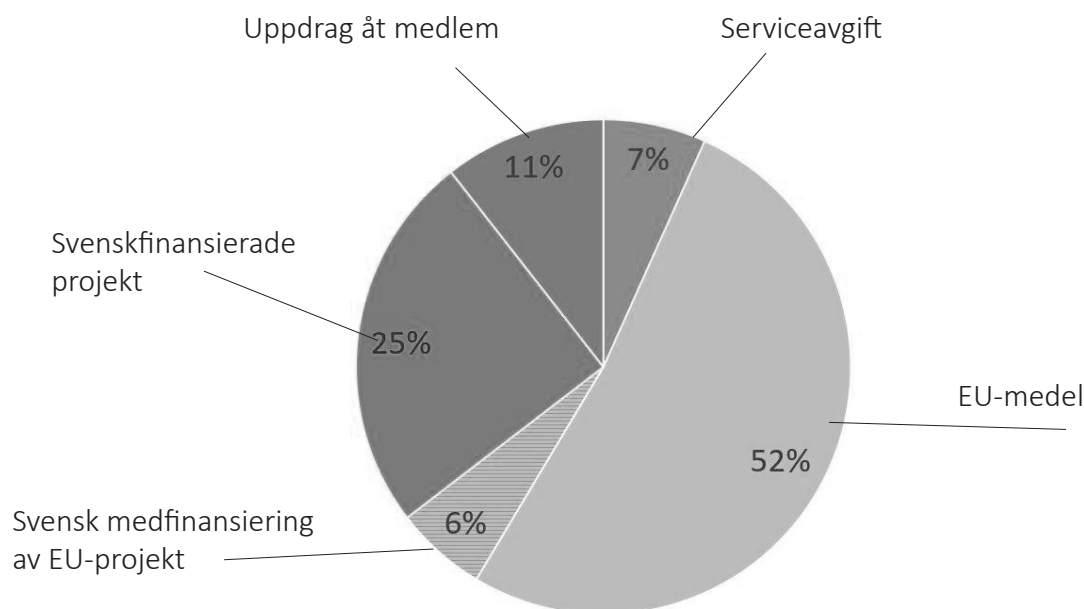
På Energikontor Sydosts 20-årsjubileum deltog över hundra personer, både från sydost, övriga Sverige och Europa

Antal nyhetsbrev: 11 nummer av Energikicken till cirka 1300 prenumeranter

Finansiering

Medlemmarna står för 7 % av budgeten via serviceavgiften.

82 % kommer från EU inklusive nationell medfinansiering samt nationella och regionala uppdrag och projekt vi driver. Regionen får extra resurser för energi- och klimatarbete för runt 10 gånger insatsen.

Hållbart företag

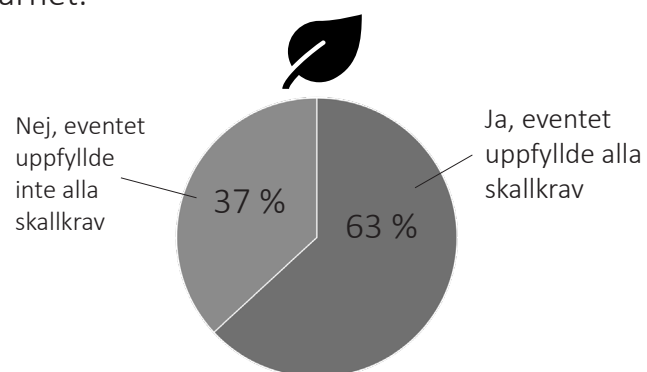
Som energikontor ser vi det som en viktig uppgift att gå i bräschen för hållbar utveckling. Det gäller hela företaget och alla delarna av hållbarhet, d.v.s. såväl ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. När vi levererar de tjänster som medlemmarna efterfrågar ska vi alltid beakta hållbarhetsaspekterna. Inför våra aktiviteter utgår vi från en framtagna checklista med kriterier som måste (skallkrav), respektive bör uppfyllas för att det ska räknas som ett hållbart event. Fullständig lista hittas på energi-kontorsydost.se/hallbarhetspolicy. Vårt interna hållbarhetsarbete har inspirerat andra aktörer, bland annat GreenAct Kronoberg, som under 2019 valde att arbeta fram liknande krav och kriterier för hållbara event.

Hållbara event 2019

Under 2019 har Energikontor Sydost deltagit i 153 aktiviteter (konferenser, workshoppar, nätverksträffar, studieresor, föreläsningar, kampanjer m.m), varav vi har varit med och arrangerat 128 stycken aktiviteter riktade till våra medlemmar. Av dessa var 122 stycken relevanta för utvärdering i enlighet med vår checklista för hållbarhet.

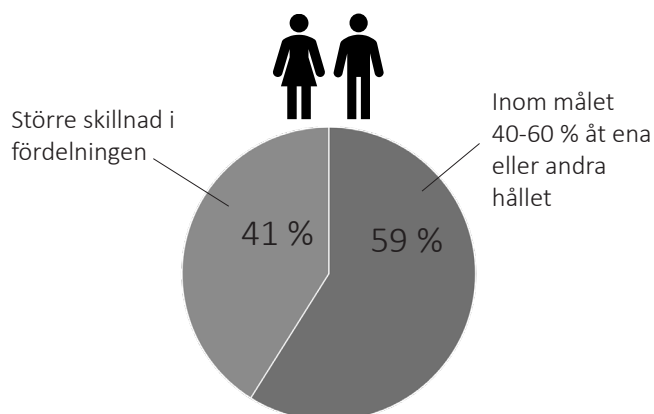
Uppfyllda skallkrav

63 % av evenen uppfyllde alla skallkraven för ett hållbart event. 37 % uppnådde inte alla skallkraven, vilket exempelvis kunde bero på att den geografiskt valda platsen inte kunde nås med kollektivtrafik, eller att där inte fanns vegetariska lunchalternativ till förfogande eller att konferensanläggningen inte kunde leva upp till våra krav om nolltolerans mot plastprodukter m.m

Fördelning kvinnor och män - föreläsare

59 % av evenen hade en jämnare fördelning av kvinnor respektive män (40-60 % åt ena eller andra hållet) som föreläsare, medan 41 % hade större skillnad i fördelningen.

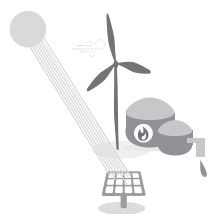
Övrigt hållbarhetsarbete på Energikontor Sydost

Vi är Fairtrade på jobbet, vilket innebär att allt kaffe, te och socker vi erbjuder på våra kontor är Fairtrade-märkta. Vi är Kranmärkta = vi erbjuder enbart kranvatten istället för flaskvatten på våra event. Vi har också antagit Transportutmaningen 2020, där vårt mål är att inte längre använda fossildrivna bilar i tjänsten år 2020.

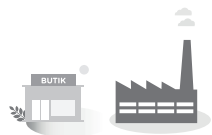
Projektfördelning - timmar & längd 2019

jan feb mar apr maj jun jul aug sep okt nov dec

Förnybar energi

ENERSELVES
CO2MMUNITY
BIOFIT
POTENT
Tricolor
Bioenergigruppen
Biogas Sydost

Hållbart näringsliv & industri

Regionala Noder
fas 2
Energieffektiviserings-
nätverk fas 2
SB Well

Hållbara byggnader & boende

Ready
EMPOWER
Act Now
Energisamverkan Blekinge
GodaHus
Samordningsprojekt
EKS Bygg

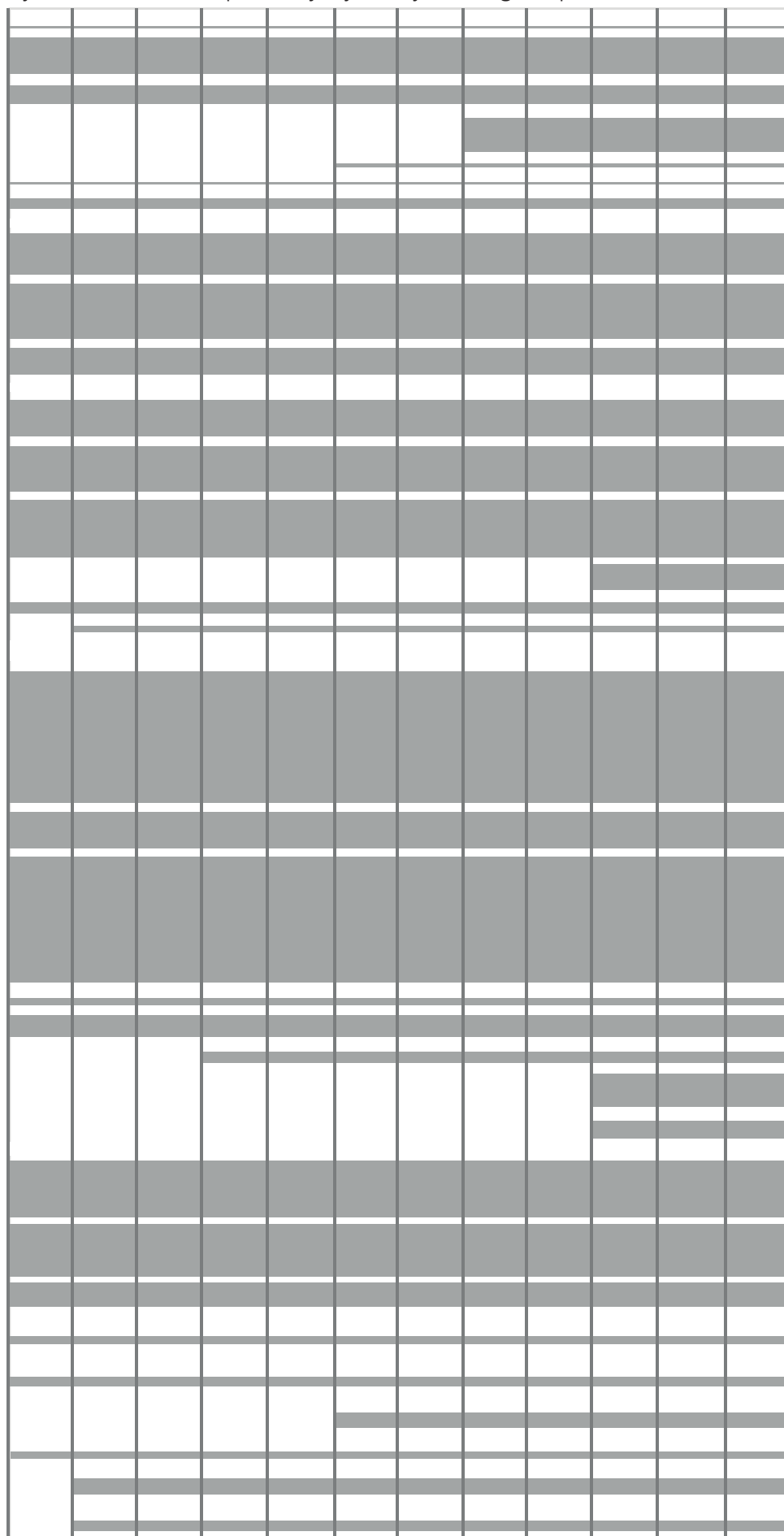
Hållbara resor & transporter

Hållbar mobilitet i
gröna Kronoberg
COBIUM
Nationellt centrum för
kommunal samordnad
varudistribution
LASTA
Kombinerad mobilitet
i Blekinge
Hållbar bilism
Hållbar kollektivtrafik-
upphandling i Blekinge
Drive LGB

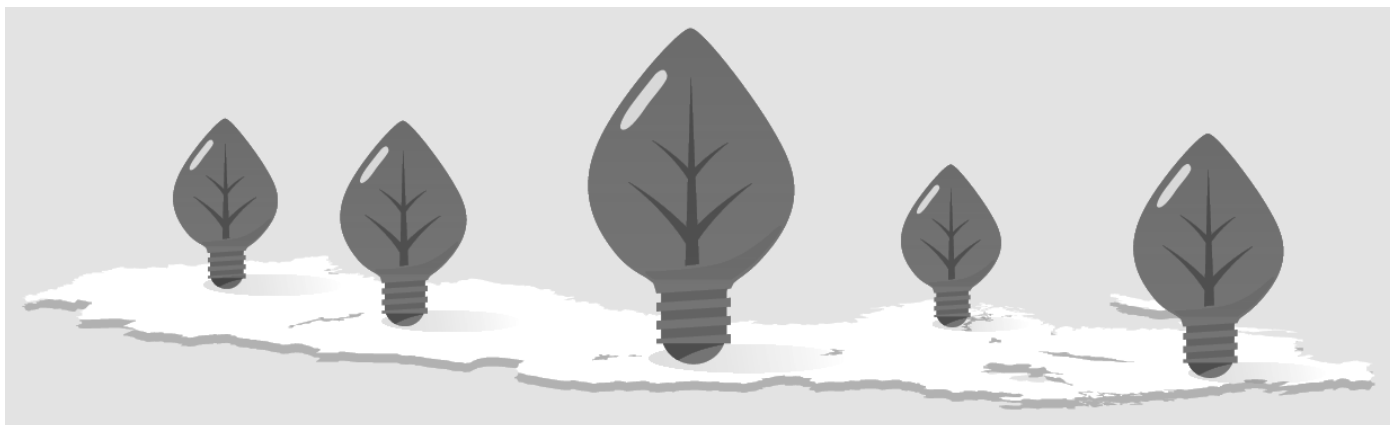
Strategiskt arbete, samordning & statistik

TRIS
SUPPORT
Regional utvecklings-
ledare 2018-2020
Insats operativ
kommunikation
Horisont 2018-2020
Energi- och klimat-
optimerad upphandling
CRKKL
Samordningsprojekt
EKS Cirkulär ekonomi
Samordningsprojekt
EKS EU Agenda 2030

SKALA

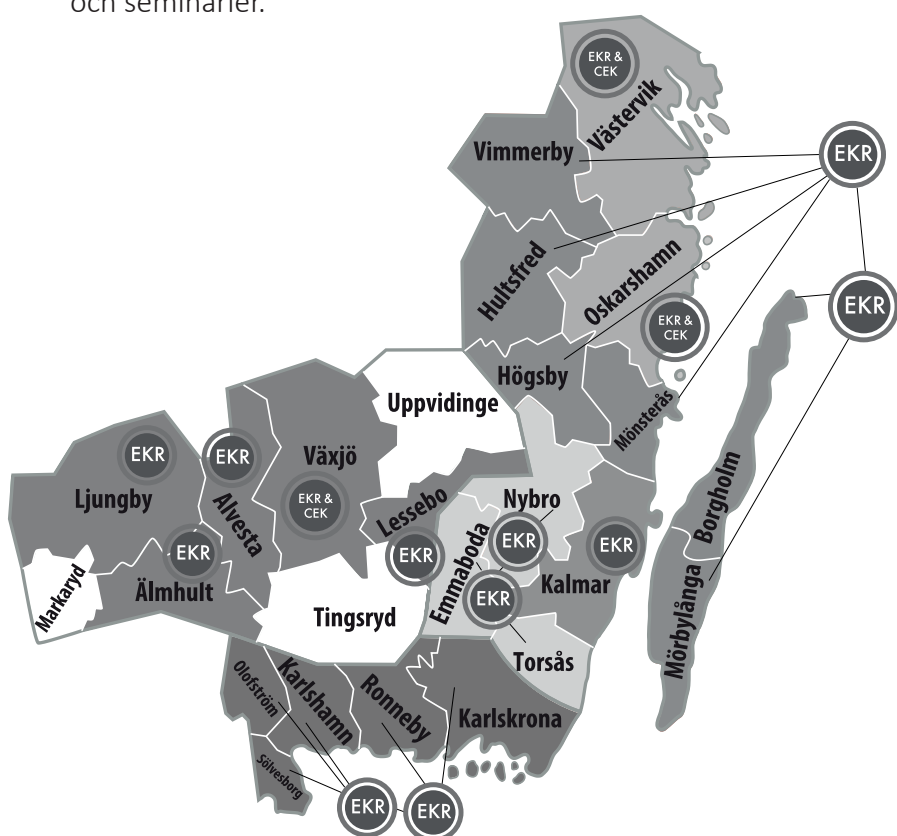

Vi stödjer och samordnar regionens Energi- och klimatrådgivare

På uppdrag av Energimyndigheten samordnar och fortbildar vi de kommunala energi- och klimatrådgivarna, vars arbete förenar kommunerna i sydost. 2019 hade Alla kommuner, utom Uppvidinge, Markaryd och Tingsryd, i sydostlänen Blekinge, Kalmar och Kronoberg, en energi- och klimatrådgivare som kan hjälpa små och medelstora företag, föreningar och privatpersoner med energirelaterade frågor. De bistår med kostnadsfria, opartiska råd om allt från energieffektivisering av hus till alternativa hållbara färdssätt. Förutom att vara tillgängliga för fördjupad personlig rådgivning, anordnar de kommunala energi- och klimatrådgivarna seminarier, studiecirklar och studiebesök. Stödet och samordningen har pågått oavbrutet sedan 1999 och styrs via Förordning (2016:385) om bidrag till kommunal energi- och klimatrådgivning.

Satsningar under 2019

Energi- och klimatrådgivning har rönt stort intresse i såväl sydost som i övriga Sverige. Sedan våren 2018 har rådgivare i 284 av Sveriges kommuner kraftsamlat i två nationella projekt. Det ena projektet har handlat om vägledning vid investering och installation av solceller. Det andra projektet har fokuserat på hållbara transporter, bland annat om hur man går tillväga för att uppföra laddplatser till elfordon. Totalt har 56 000 personer runt om i landet deltagit i aktiviteter där de fått information, tips och ökade kunskaper inom ämnena, och över 14 000 personer har fått fördjupad rådgivning av sin lokala rådgivare. Under 2019 har vi på Energi-kontor Sydost, på uppdrag av Energimyndigheten, arbetat med kommunikationsfrågor för att stödja de kommunala energi- och klimatrådgivarna i Sverige i deras arbete riktat till privatpersoner, föreningar och företag inom dessa två projekt. Genom detta nationella insatsprojekt bidrar vi till att stärka samhällets kännedom om energi- och klimatrådgivningen. I övrigt har vi under 2019 jobbat för att stärka våra regionala energi- och klimatrådgivarnas kompetens på områden som ventilation, belysning och hållbart byggande, via utbildningar och seminarier.

Kommuner i sydost som har Energi- och klimatrådgivning (EKR), samt Coacher för energi och klimat (CEK)

Högsby, Mönsterås, Hulfsfred, Vimmerby, Mörbylånga och Borgholms kommun delar på två energi- och klimatrådgivare. Nybro, Emmaboda och Torsås kommun likaså. Västervik och Oskarshamn har varsin EKR samt CEK. Kalmar har egen EKR.

Två stycken EKR stöttar de fem kommunerna i Blekinge.

Växjö har egen EKR samt CEK. Ljungby, Älmhult, Alvesta och Lessebo har varsin EKR. Uppvidinge, Tingsryd och Markaryds kommun saknar EKR.

Medlemsstöd

Att bidra till en hållbar offentlig sektor är ett viktigt uppdrag som ägarna och föreningens medlemmar har tilldelat oss. Med stöd av vår projektverksamhet ökar vi medvetenhet och kunskap hos våra tjänstemän och politiker så att de kan fortsätta att utveckla våra samhällen i en hållbar riktning.

Vi stöttar projektutveckling och samverkan

Vi arbetar på flera plan med strategiska övergripande frågor och mål, där vi är en drivande kraft i regionen. Vi deltar i klimatsamverkansgrupperna i de tre länen; GreenAct Kronoberg, Klimatsamverkan Blekinge och Klimatkommissionen i Kalmar län för att sprida kunskap och erfarenheter länen emellan. Vi har stöttat Länsstyrelsen i Kalmars strategiska klimatarbete. Vi informerar, både på vår hemsida och ute i fält, om aktuella utlysningar från olika program, samt om de olika stöd som offentliga aktörer kan söka för energi- och klimatsatsningar. Genom att öka kunskapen och medvetenheten om vilka möjligheter som finns, motiverar vi våra medlemmar att söka nya EU-projekt. Vi utför kontinuerligt remissarbete, bistår vid projektansökningar och utvecklar projekt som ska bidra till att regionen når sina klimatmål. Bland annat stöttar vi utvecklingen mot Kronoberg läns mål Plusenergilän2050, via ett internationellt kunskapsutbyte kring energiomställning. Under året har vi också hjälpt Borgholm, Hultsfred, Nybro och Vimmerby med en projektansökan till Energimyndigheten med syfte att öka energieffektivisering i verksamhetsfastigheter.

Vi utbildar i hållbar upphandling

Den offentliga upphandlingen lägger basen för en välfungerande samhällsservice där medborgarnas behov ska tillgodoses och är ett avgörande verktyg i arbetet för att nå både regionala och globala miljömålen. Offentlig upphandling omsätter ca 700 miljarder kronor per år i Sverige (enligt Konkurrensverket) och är därför ett område med stor potential för hållbar utveckling. Under 2019 har vi stärkt Region Kronobergs och Kronobergs kommuners kompetens i energi- och klimatoptimerad upphand-

ling. Vi har också påbörjat ett arbete med att stötta Region Blekinge med att ta fram ett kunskapsunderlag för att stärka upphandlare inför kommande kollektivtrafikupphandling 2024.

Vi lär unga att tänka klimatsmart

En viktig aspekt av energi- och klimatarbetet i sydost är att inkludera barn och ungdomar. I tre år har vi jobbat med att utveckla olika koncept och undervisningsmetoder för att öka barn och ungas kunskaper och medvetenhet om hållbar utveckling. Elever vid skolor i Kalmar län har bland annat deltagit i tävlingar och kampanjer för att lära sig att spara energi i skolan och minska sin klimatpåverkan.

Vi visualiserar energiflöden

Vi erbjuder våra medlemmar att beställa visuella energibalanser i form av så kallade Sankey-diagram, ett flödesschema som visar hur en kommun eller regions energiflöde ser ut, vilket är ett bra verktyg för att följa upp åtgärder i syfte att uppfylla satta energi- och klimatmål. 2019 tog vi fram energiflödesdiagram åt samtliga kommuner i Kalmar län.

Vi lyfter våra medlemmar internationellt

Det händer ofta att effekterna av våra gemensamma satsningar i sydost får sådan spridning att andra länder i Europa blir nyfikna och vill se hur vi gör. I juni kom besökare från ett energikontor i Kroatien för att titta på Mörbylångas strategiska energi- och klimatarbete, då kommunen vunnit pris i energispartävlingen för kontorsbyggnader, som vi var med och arrangerade för några år sedan. Kroaterna besökte även Borgholms kommun och pratade med ordförande i Kalmar läns klimatkommission.

Regional utveckling

För att samhället ska kunna ställa om krävs samverkan från både beslutsfattare och företag som går i täten för hållbar utveckling. Att nyttja vår samlade expertis för att stärka regionens företag och näringsliv kring olika hållbarhetsaspekter är därmed ett viktigt arbete för oss.

Vi stöttar näringslivet

Vi har under året samarbetat med Kalmar Science park, och stöttat nystartade företag i CSR- och hållbarhetsfrågor. Vi har också utbildat näringslivet i Oskarshamns kommun kring de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Vi har tillsammans med Svenska kyl- och värmepumpsföreningen hållit utbildning kring F-gasförordningen för företagare och tjänstemän från Region Blekinge, Karlshamn, Karlskrona, Högsby, Lessebo, Mönsterås, Hultsfred, Vimmerby, Alvesta och Växjö kommun.

Vi utbildar företag i cirkulär ekonomi och cleantech

Företag och organisationer som arbetar med cirkulär ekonomi bidrar inte bara till en hållbar omställning, det stärker även organisationens miljöprofil och sparar resurser. Under året har vi stöttat Region Kronoberg med att informera små och medelstora företag i sydost om cirkulär ekonomi i verksamheten, bland annat i Torsås, Kalmar, Nybro, Ljungby och Växjö. Via ett annat projekt har vi riktat särskilt fokus på företag inom besöksnäringen i sydost, där vi arrangerat seminarier och workshoppar på ämnen som cirkulär ekonomi och hållbara transporter, samt gett råd och verktyg för att effektivt utveckla nya, hållbara produkter, tjänster och affärsmodeller. Vi har också utbildat företag, så som Södra Cell i Mörrum, om industriell symbios, vilket är en form av cirkulär ekonomi. Under året avslutades en längre stöttning av företag i sydost som jobbar med Cleantech (grön teknik), vilket har bidragit till deras möjligheter att nätverka med andra Cleantech-företag i Södra Östersjöregionen och därmed bredda sina affärsmöjligheter.

Vi stöttar välmående-turism

Vi har fortsatt arbetet med så kallad "välmående-turism" där vi uppmärksammar klimatsmarta turistdestinationer i Kalmar län, samt lyfter hållbara sätt att resa till dessa. Via denna satsning fick deltagarna på Kalmarsundsveckan chans att lyssna på en föreläsning i välbefinnandets tecken av en av projektets rådgivare (vår mest unika samarbetspartner hittills): hälsocoachen Yogi Amandeep Singh.

Vi driver företagsnätverk för energieffektivisering

Med stöd av Energimyndigheten driver vi energieffektiviseringsnätverk för små och medelstora företag, där vi rustar medlemmarna med kunskaper om energieffektivisering, finansieringsmöjligheter för energiåtgärder, samt metoder för uppföljning av energiarbetet. I sydost driver vi tre nätverk: för sågverk, för livsmedelsbutiker och för tillverkande industrier i Blekinge.

Vi agerar energiråd

Vi har agerat energiråd åt företag och näringsliv i bland annat Hultsfred, Oskarshamn, Växjö, Ljungby, Alvesta, Karlshamn och Karlskrona kommun.

Vi sätter sydöstra Sverige på Europa-kartan

Vi lyfter våra arrangerade aktiviteter i sydost på hemsidan eusew.eu under Sustainable Energy Week med syfte att internationellt uppmärksamma vårt arbete relaterat till energieffektivisering och förnybar energi. Detta gör vi dels för att föregå med gott exempel men också för att lyfta upp oss som en aktör att räkna med i arbetet för ett hållbart samhälle och för att bidra till de globala miljömålen.

Hållbart byggande och boende

Ca 30 % av Sveriges energianvändning kopplas till bygg- och fastighetsbranschen, varför energi- och byggfrågor är fortsatt viktiga för oss att jobba med. Via våra nätverk och projekt arbetar vi för att öka kunskaperna i regionen om hållbara renoveringstekniker, verktyg för energistyrning, samt möjligheterna med integrerad och gemensamt ägd energiproduktion.

Vi bedriver förstudier

Vi har tillsammans med energibolag i Kalmar undersökt möjligheter för framtida bostadskvarter att bli helt självförsörjande på förnybar energi. Förstudien syftade till att öka kunskapen om lokala energisystem i relation till andra hållbarhetsaspekter vid etablering av ett nytt område.

Vi utbyter erfarenheter med andra länder

Att utbyta kunskap med aktörer i andra länder stärker både vårt eget och våra medlemmars energi- och klimatarbete. I maj tog vi med energiansvarig på Region Kalmar till University Medical Center i Maribor där hen fick föreläsa om Region Kalmars arbete med energifrågor. På ett seminarium om energieffektivt byggande i Warszawa, blev åhörarna extra imponerade av Mönsterås kommuns bibliotek och förskola i trä, vilka vi lyfte som goda exempel på lågenergi-byggnader i sydost.

Vi informerar bostadsrättsföreningar om solel

Vi har en pågående informationssatsning kring egenproduktion av förnybar energi riktad till bostadsrättsföreningar. Vi har arrangerat seminarier där lokala bostadsrättsföreningar delat med sig av sina erfarenheter av installerade solceller, i bland annat Karlshamn, Kalmar, Ljungby, Emmaboda och Västervik.

Vi informerar om energieffektivisering av fastigheter samt finansieringsformen Gröna lån

Vi stöttar Mönsterås kommun som nyligen startat en egen energieffektiviseringsgrupp med fokus på kommunala fastigheter. I maj höll vi ett uppskattat seminarium i Mönsterås där vi informerade om

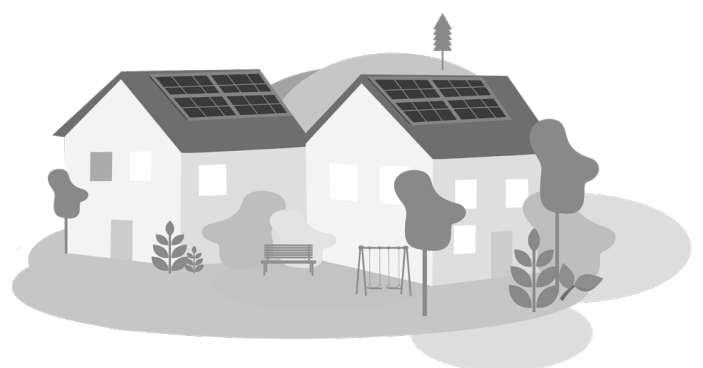
gröna lån för finansiering av energiåtgärder, samt kring hur kommunalt byggande kan och bör effektiviseras i fråga om energi och driftstandard. I november hade vi en liknande heldag i Kalmar om systematiskt energiarbete för kommunala fastigheter, riktad till chefer, ekonomer, tekniker och hållbarhetsansvariga inom fastighetsbranschen, där vi informerade om Gröna lån och lyfte de stora ekonomiska riskerna med att låta bli att energieffektivisera.

Vi stärker kunskaper i digitalisering

Vi har stärkt Region Kalmars tjänstemäns kunskaper kring hur digitalisering av fastigheter kan bidra till energiomställningen.

Vi driver nätverk och samverkansplattformar

Via nätverket GodaHus utvecklar vi arbetet med energieffektiva byggnader i sydost. Vi har också startat Energisamverkan Blekinge, en samverkansplattform för aktörer i Blekinge kring smarta byggnader, som vi driver tillsammans med Region Blekinge, Blekinges kommuner samt fyra bostadsbolag.

Hållbara resor och godstansporter

Ett av etappmålen i Sveriges miljömål är att till år 2030 ha minskat utsläppen från inrikes transporter med 70 % jämfört med 2010. Förutom att stärka företag, politiker och tjänstemäns kunskaper kring hållbara transporter, har vi under 2019 även riktat insatser till privatpersoner för att ytterligare bidra till att det etappmålet ska kunna nås.

Vi driver Nationellt centrum för kommunal samordnad varudistribution

Att minska antalet fordon och att öka effektiviteten på de fordon som används är viktigt för alla typer av transporter. Samordnade varudistributioner är i detta sammanhang en viktig åtgärd för att förbättra de offentliga godsflödena, stärka det lokala näringslivet, öka trafiksäkerheten och minska utsläppen. Via Nationellt centrum för kommunal samordnad varudistribution stöttar vi Sveriges kommuner i processen med samordnad varudistribution, från beslut till drift. Under 2019 ökade antalet medlemmar till 55 kommuner från hela Sverige. I sydost stöttar vi Alvesta, Älmhult, Lessebo, Ljungby, Karlshamn, Sölvesborg, Tingsryd och Växjö kommun.

Vi verkar för fler gröna resor i sydost

Genom Reseutmaningen stöttar vi ett antal familjer i Karlskrona för att de ska kunna effektivisera transporterna i sin vardag på ett sätt som klarar klimatutmaningarna. Det handlar om att överbrygga olika former av hinder som bromsar initiativ och utveckling av mer klimatsmarta sätt att ta sig mellan aktiviteter. I ett annat projekt i Blekinge utvecklar vi möjligheterna för länets invånare att välja och kombinera olika hållbara färdmedel för att minska utsläppen.

Vi har även en pågående satsning för att underlätta för fler hållbara resor i Kronobergs län. Under fyra veckor fick anställda i länet testa på att cykla till och från jobbet för att minska sina utsläpp. Inom samma projekt har vi också hållit utbildning i sparsam bilkörning, bland annat för tjänstepersoner från Region Kronoberg, Markaryd, Alvesta och Lessebo kommun.

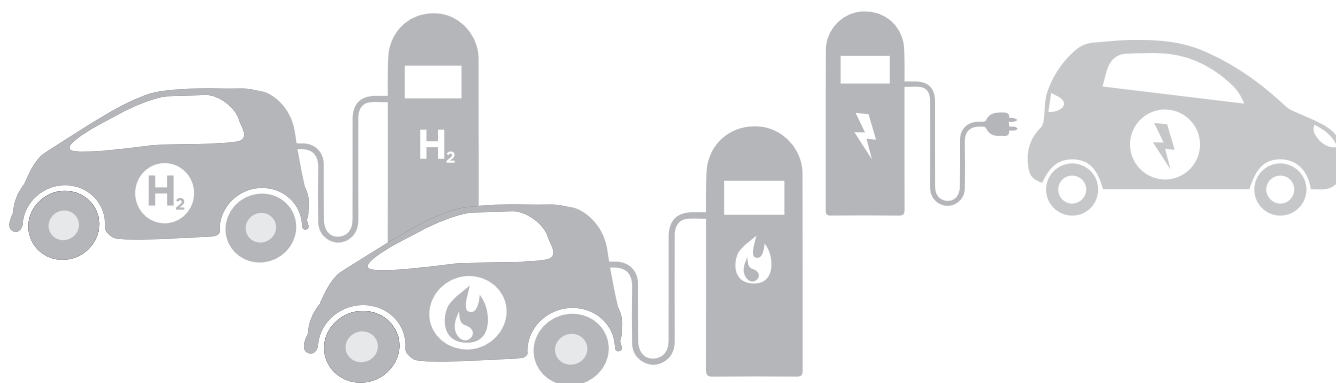
Seminarier har arrangerats i Växjö, Älmhult och Kalmar med fokus på hur vi ska nå de transportpolitiska målen, samt hur vi kan använda beteendepåverkan för att få fler att resa grönnare. Vi har ställt ut om dessa satsningar, bland annat på Åseda marknad i Uppvidinge kommun och under Almedalsveckan.

Vi storsatsar på lastcyklar i regionen!

Lastcyklar med elassistans är ett smidigt och miljövänligt alternativ när det gäller att transportera folk, varor och gods kortare sträckor. Eftersom runt hälften av alla bilresor är kortare än fem kilometer så finns en stor potential att ett antal av dessa transporter skulle kunna göras med lastcykel istället. På Energikontor Sydost har vi under 2019 jobbat med ett antal olika lastcykelsatsningar. Vi har via en enkätundersökning sammanställt alla lastcyklar som rullar i sydost, vilket 2019 var 99 stycken. Vi har tagit fram en handbok för kommuner som vill jobba med lastcyklar. Vi har arrangerat en webinarieriserie riktad till offentlig verksamhet kring hur man introducerar lastcyklar i en organisation. Vi promotar el-lastcyklar för att minska biltrafiken och öka livskvaliteten i städer, bland annat i Växjö. Ett av våra projekt har bidragit till att bostadsbolaget Olofströmshus har börjat använda lastcyklar i sitt arbete som ett led i att minska sina utsläpp av koldioxid. Detta resultat lyftes via en broschyr på klimatkonferensen COP25 i Madrid.

Digitalt framsteg - lastcykelpodd

Vi har startat podden "Lastcyklar för alla" som handlar om våra olika lastcykelsatsningar i sydost, så nu kan våra medlemmar också lyssna på oss via Soundcloud!

Förnybar energi - drivmedel

Ska vi kunna minska på utsläppen från transportsektorn så behöver vi ställa om till förnybara drivmedelsalternativ. Vi har idag inte enbart ett förnybart alternativ, utan måste lära oss att leva med mångfalden. På Energikontor Sydost jobbar vi kontinuerligt för att stötta utvecklingen av drivmedel så som biogas, samt undersöker möjligheterna för vätgas.

Vi driver Biogas Sydost

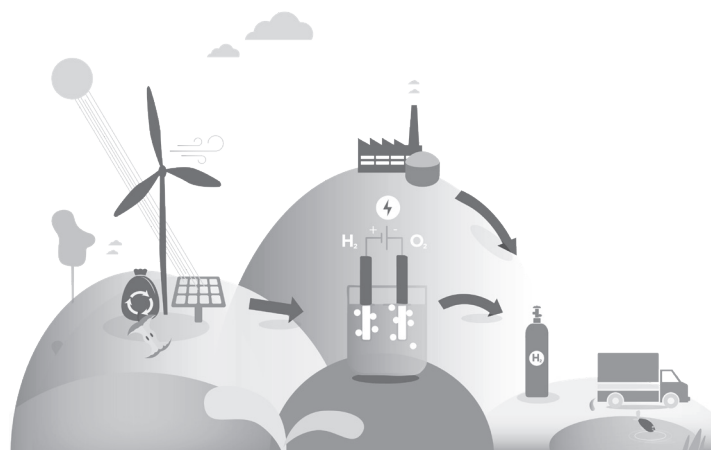
Energikontor Sydost driver det regionala nätverket Biogas Sydost, som består av representanter för hela värdekedjan för biogas. Under 2019 har nätverket bestått av sammanlagt 18 medlemmar från såväl offentlig som privat sektor. Nätverket representerar hela biogasens värdekedja från produktion till konsumtion. Biogas Sydosts samverkan bidrar direkt eller indirekt till biogasens utveckling i sydostlänen. Energikontor Sydost/Biogas Sydost har bland annat bidragit, tillsammans med (före detta) Region Kalmar län, till att regeringen beviljade 200 Mkr till ett nationellt innovationskluster för flytande biogas. Biogas Sydost har också bidragit till projekteringen av Sveriges största biogasanläggning för flytande biogas i Mönsterås som har planerad produktionsstart 2021. När det gäller komprimerad gas har projektledaren för Biogas Sydost gjort utredningar för både Region Kronoberg och Region Blekinge inför deras kommande kollektivtrafikupphandlingar.

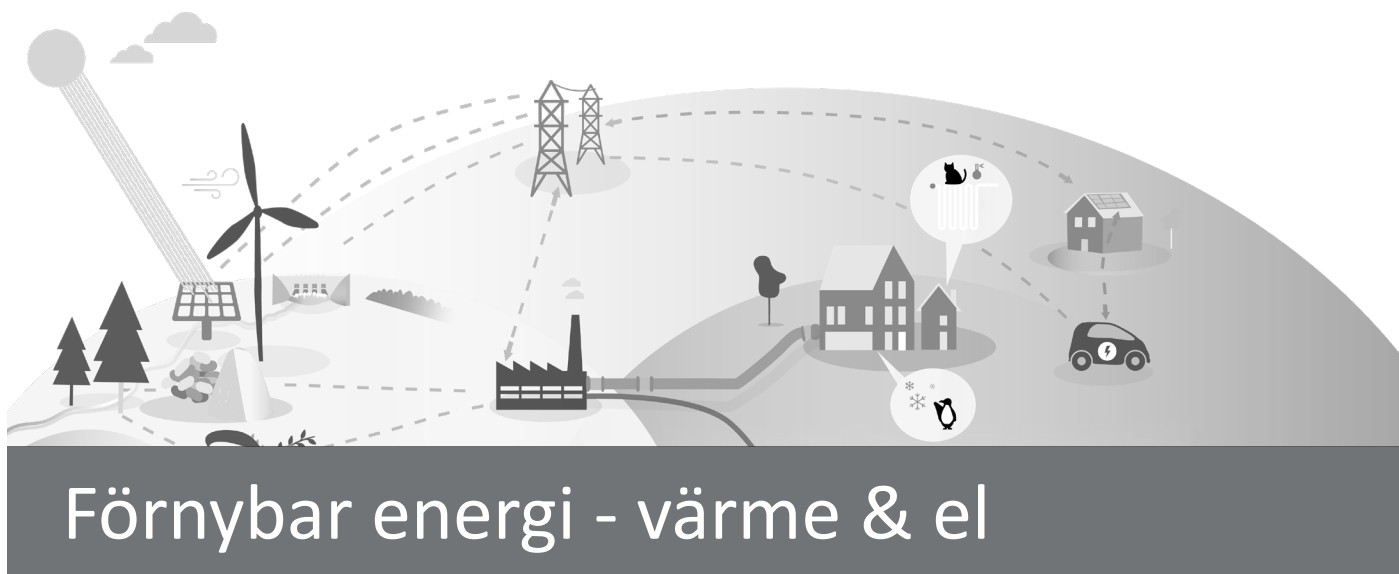
Vi undersöker möjligheterna för vätgas

Under 2019 började vi att undersöka ett för Energikontoret helt nytt område: vätgas som drivmedel för fordon. Vätgas har under de senaste åren blivit ett allt hetare diskussionsämne i EU och ses av många länder som ett av framtidens drivmedel. Stora satsningar på vätgas som drivmedel görs framförallt i Kalifornien, Japan, Sydkorea, Kina och Tyskland. Vätgasdrift med bränsleceller kan komma att bli ett viktigt komplement till ren batteridrift, speciellt för tyngre fordon, eftersom fordon med bränsleceller till skillnad från fordon med förbränningsmotorer, inte bara minskar klimatutsläpp om bränslet är förnybart, utan också är helt emissionsfria vid drift, med endast

vatten som utsläpp. Utsläppen från transporter utgör huvuddelen av de växthusgaser som släpps ut i Kronobergs län, där tunga fordonsindustrin utgör en viktig roll, vilket gör det nödvändigt att ta fram ett alternativ om de regionala miljömålen ska nås, särskilt utvecklingsstrategins mål om minskad klimatpåverkan: "Mellan 1990- 2025 ska minskningen av klimatpåverkande utsläpp i länet vara den största i riket".

Med detta som bakgrund, inledde vi 2019 en förstudie för att kartlägga Kronoberg läns förutsättningar och potential för att producera vätgas för fordonsdrift, med fokus på tunga fordon. Under förstudiens gång har vi förutom att intervjua regionens potentiella aktörer i vätgaskedjan, informerat tjänstemän om vätgasens funktion och potential som drivmedel, genom att bjuda in till två seminarier. Tjänstemän och energibolag i alla Kronobergs kommuner har intervjuats i någon form.

Att verka för ökad andel förnybar energi i sydost är ett av Energikontor Sydosts viktigaste fokusområden. I vårt arbete stöttar vi företag att ställa om till, eller utöka sin användning av bioenergi, sprider kunskap om möjligheter för att använda småskalig kraftvärme, samt stärker privata och offentliga aktörers kunskaper kring att producera solenergi.

Vi stödjer företag att ställa om till bioenergi

Att ställa om från fossila bränslen till bioenergi är ett viktigt steg för industrier och företag för att minska sina utsläpp och öka andelen förnybara bränslen i verksamheten. Under tre år kommer vi att ge löpande stöd till Sölvesborgs Energi i arbetet med att undersöka bolagets förutsättningar att konvertera från eldningsolja till bioolja.

Vi stöttar utvecklingen av förnybar energi i EU

I Sverige har vi en högt utvecklad kompetens i att använda bioenergi. Sydostregionen har goda förutsättningar för att använda skogligt biobränsle för både uppvärmning och elproduktion, något som vi gärna delar med oss av till andra länder i EU. Via en nystartad satsning samverkar vi med partner i Estland och Ukraina för att öka förutsättningarna att använda bioenergi från skogen i dessa länder, samt för att stärka affärsmöjligheterna inom bioenergiteknikområdet våra tre länder emellan. Vi utbyter även lyckade exempel runt om i Europa för att stimulera lokala och regionala aktörer att satsa på ökad andel förnybar energi i sin energimix.

Vi stöttar utvecklingen av småskalig kraftvärme

Sedan ett antal år tillbaka har vi bedrivit ett demonstrationsprojekt i Ronneby och Hultsfreds kommun som visar upp tre olika tekniker för småskalig elproduktion från biobränsle eftersom behovet har ökat av lokalproducerad, grön el som avlastar nätverket och som inte är väderberoende. En av teknikerna är Organisk Rankine-cykel (ORC), som demonstrerats på Bräkne-Hoby's fjärrvärmecentral sedan 2017. Tekniken har rönt stort intresse nationellt tack vare många studiebesök på anläggningen och har lett till att fler

företag valt att investera i småskalig kraftvärme. Företaget Againity har utvecklat och kommersialiserat den patenterade Organiska Rankine-cykeln, för vilket företaget vann Jan Häckners bioenergipris 2019. Kunskaperna och lärdomarna vi dragit av teknikerna för småskalig kraftvärme har vi spridit internationellt på flertalet stora konferenser i Europa under året. Vi har utöver demonstrationsprojektet också undersökt tekniska och ekonomiska förutsättningar för att tillämpa småskalig kraftvärme på sågverk i sydost, vars resultat har visat på lönsamhet under rätt förutsättningar.

Vi arrangerar Bioenergidagen

Vi arrangerar årligen Bioenergidagen tillsammans med Linnéuniversitetet och Bioenergigruppen i Växjö, där vi tar upp den senaste utvecklingen inom bioenergiområdet. I år fick vi hålla Bioenergidagen två gånger, dels i januari (då 2018 års tillfälle blev framskjutet) och dels i november. Under dessa två dagar presenterades bland annat förutsättningarna för det nya utsläppsdirektivet för mellanskaliga anläggningar, utblick över bioenergitillförseln i Ukraina och Estland, våra erfarenheter från demonstrerade tekniker för småskalig kraftvärme, samt vår förstudie om vätgas.

Vi arrangerar solenergi-turnéer i sydost

Under våren 2019 arrangerade vi ett antal föreläsningar på temat solenergi och energieffektivisering i samarbete med våra regionala energi- och klimatrådgivare, med föreläsaren och solenergiexperten Lars Andrén i spetsen. Solenergiturnén nådde privatpersoner, organisationer och företag i Älmhult, Nybro, Emmaboda, Växjö, Kalmar, Ronneby, Västervik, Olofström och Karlshamns kommun.

Som ett led i Energikontor Sydosts hållbarhetsarbete är verksamhetsberättelsen gjord i svartvitt för att sådana utskrifter tar mindre energi att skriva ut än en färgutskrift.

De tryckta exemplaren som delas ut till ägarorganisationerna är tryckta på FSC-märkt papper i en miljömärkt tryckprocess.

Bildkredd:

Emelie Helldén, MLi foto (foto på Catharina Winberg)

Bengt Nyberg, (foto på Christel Liljegren)

Marengdelux (illustrationer)

Fairtrade Sverige

Fossilfritt Sverige

Kranmärkt

